

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor práce: Darina Holečková, DiS.

Název práce: Šikana mezi žáky na II. stupni základní školy

Oponent: Mgr. et Mgr. Anna Pospíšilová, Ph.D.

Představení práce

Autorka ve své práci uvádí, že jejím cílem "je objasnit pojem „šikana“ a seznámit čtenáře s jejím vznikem, příčinami, fázemi a nebezpečím, které pro děti představuje." /str.2/

V teoretické části vymezuje šikanu, její formy a druhy, příčiny a vývojová stádia. Dále hovoří o účastnících šikany a právním hledisku tohoto jevu. Píše též o varovných signálech šikany, vyšetřování, možných následcích a o prevenci.

V praktické části práce představuje výzkumný problém: "*analýza výskytu šikany na vybraných základních školách II. stupně.*" (str. 36) a uvádí, že "*Cílem praktické části je zmapování charakteru šikany na II. stupni základní školy v současné době. Bude nás především zajímat, zda mají respondenti zkušenost se šikanou, jestli se sami stali obětí, či znají někoho, kdo je agresorem. Chceme znát i odpověď na otázku, komu by se žáci svěřili se svými problémy. V neposlední řadě nás zajímá, zda na jejich školách probíhají preventivní programy související s touto problematikou. Jsme zvědaví i na to, jestli se žáci ve svých školách cítí bezpečně.*" (tamtéž) Dále stanovuje čtyři výzkumné otázky a čtyři hypotézy. V metodologii výzkumu představuje způsob sběru dat ve dvou školách pomocí dotazníků, jejichž respondenty byly žáci druhého stupně. V analýze dat graficky znázorňuje odpovědi na všech dvacet pět otázek dotazníku. Ve vyhodnocení otázek výzkumu odkazuje na otázky dotazníku č. 11, 17, 18 a 22, ze kterých čerpá. V ověření hypotéz neodkazuje konkrétně na otázky.

V závěru uvádí, že "*praktická část mapuje zkušenost žáků se šikanou na vybraných základních školách druhého stupně*" (str. 57). Hovoří o třech postřezích, první vychází z dotazníků, druhý z hypotéz a třetí z její vlastní praxe. V příloze je uveden dotazník pro žáky.

Postřehy oponenta

Doporučila bych specifikaci cíle práce, aby umožnil její konkrétnější a tedy i hlubší zaměření. Téma šikany je velmi široké a autorka s takto obecně vymezeným cílem hovoří, zvláště v teoretické části, "o všem", ale pouze na přehledové rovině, ve které řadí jednotlivé citace a definice, neuvádí vlastní názory a zobecnění, nebo vztahy mezi nimi.

Oceňuji širokou škálu citovaných autorů v teoretické části práce.

Potěšilo by mě též vyjasnění cíle praktické části práce. Osobně bych se klonila k pojetí jaké autorka nastínila v závěru - zkušenosti žáků se šikanou. Respondenty byli pouze žáci škol a v dotaznících se tedy objevila jejich vlastní interpretace jejich zkušeností. Též ujasnění cíle praktické části by mohlo pomoci zacílit text teoretické části.

Nerozumím tomu, proč autorka stanovila výzkumné otázky i hypotézy. (str. 36) Domnívám se, že vzhledem k povaze kvantitativního šetření se více hodí využít pouze jeden typ.

Cíl na str. 36 má několik upřesňujících podbodů, které se nepromítají do výzkumných otázek ani hypotéz. Autorka se k nim nevrací ani po analýze dat. Potěšilo by mě explicitní zařazení kapitoly Výsledky výzkumu, ve které by byl prostor ověřit, zda byl naplněn cíl výzkumu. Též bych ocenila kapitolu diskuse výsledků výzkumu, jejíž náznaky autorka uvedla v závěru práce.

Překvapilo mě, že v dotazníku pro žáky není uvedeno, jak rozumíme pojmu šikana pro potřebu tohoto dotazníku. Nejsem si tedy jista, na co žáci během jeho vyplňování přesně odpovídali, zda vnímali jev stejně jako autorka textu. Též mě překvapilo množství položených otázek, o kterých autorka v textu dále nehovořila a tedy si nejsem jista, zda byly využity pro naplnění cíle výzkumu.

Co se formální stránky práce týče, povšimla jsem si, že autorka opakovaně užívá citace, u kterých není zjevné, zda jsou parafrází, či přímou citací - text není v uvozovkách kurzívou, ale je uveden autor, rok a stránka. (např. str. 4, 5, 11, 12...) Jinak je práce po formální stránce přehledná, bez překlepů apod.

Text splňuje kvalitativní a obsahové požadavky, co do práce s literaturou, struktury, definice cíle a realizace výzkumu na bakalářskou práci kladené. Domnívám se, že práce naplnila cíl, který si stanovila.

Z výše uvedených důvodů práci doporučuji k obhajobě.

Návrh otázek k obhajobě

Domnívá se autorka, že je pět stadií vývoje šikany nevyhnutelných ve všech jejích projevech?

Jak vnímá autorka vztah mezi tzv. stockholmským syndromem a svým postřehem: *"v případě některých obětí dochází až k vytvoření jakési vnitřní komunikace, resp. „pseudovědomí“, které absurdně kárá negativní pocity a myšlenky o agresorovi."* ? (str. 16)

Jaké cíle mohou sledovat preventivní aktivity ve školách? (str. 34)

Může autorka uvést některé metody pro diagnostiku šikany - vztahů ve třídě?

Jak rozumí autorka kvantitativnímu výzkumu? - V textu uvádí, že si zvolila *"jako metodu sběru dat kvantitativní výzkum"*. (str. 37) A jakou metodu sběru dat použila?

Domnívá se autorka, že má na povahu sesbíraných dat vliv, kdo je ve třídách sbíral a případně jaký?

Realizovala autorka výzkum sama, nebo měla spolupracovníky? Zarazilo mě, že o výzkumu píše v množném čísle.

Jak by autorka odpověděla na svou vlastní otázku v závěru práce: *"Jak je tedy možné, že se i přes toto vědomí (myšleno: šikana je špatné a hrozné chování) šikana mezi žáky objevuje?"* (str. 57)

Jaký je z pohledu autorky hlavní přínos její práce? V čem ji osobně obohatila?

Závěr

Práci doporučuji k obhajobě.

Navrhovaná klasifikace: velmi dobře

Podpis oponenta:

Datum vypracování posudku: 27. 8. 2020